

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Staro leto.

Vu večnost se je pogrozilo, nikdar več ne stane. Ž njim pa v pozablenost zaprta ne niedna reč, ne dobra, ne slaba. Oboje seme se je posejalo, da rodi v novom, ali poznejših letaj. Dobro bo rodilo dober sad, slabo slaboga. Od nas je bilo odvisno, kakše seme smo spovali. Tak je z letom, kak z listjom drevja. Listje spadne dol i to se nikdar več ne ozeleni na drevju, to drugo, novo požene. Če veter ne razneseo listja, nego je ostalo pod drevom i tu sprhnelo, bo služilo drevi v rast. Novo listje bo tem lepše, zdravješe, kem več hranilni snovi je dalo staro listje drevi.

Naša dobra dela so hrana za nova dobra dela, štera bodo tem plemenitejša, kem dovršenejša so bila stara v starom leti. Naša slaba dela so pa raztekla i kama so raztekla, tam bodo gnilobo dale širila.

Širi se med nami komunizem. Zakaj? Mislite, da sam od sebe? Mislite, da ga slabe razmere širijo? Mislite, da z tujine prinešeni vpliv ga povzroča? Ne edno, ne drugo. Širimo ga mi te, gda svoja slaba dela ne popravljamo. Naša slaba dela so seme za še slabša dela, kakše je i komunizem.

Na priliko, mam bogatec to navado, da rad pijem, da rad kadim te, gda me siromak prosí za žaloš krūha. Siromaka naženem, pipo si pa vužgem. Siromaka lačnoga i žednoga prek praga pustim, sam si pa liter za litrom nalijem i se napijem, zapojim. Jeli de te siromak, napunjen za gladom i želov, hvalo toga bogataša? Jeli ne zavre v njem krv i jeli ne stisne pesnice proti, ne samo tomi bogataši, nego vsem bogatcom? Pa vnogi med njimi so radodarni, pravični do siromakov, a ednoga trdosrčna zapravljivost je škodila vsem i je zbudila komunistične misli ne v ednom samom siromaki, nego vu vngih, šteri samo zvejo za te slučaj.

Pa ta krivica, štero je napravo te bogatec, je edna teh najmenših, štere se godijo tlačenim. Poglednimo delavce doma ali v tujini, keliki delajo takrekoč zaman kapitalisti. Ve pa poznamo slučaje, šteri v nebo kričijo. Ve pa poznamo slučaje, šteri nam skuze zvabijo z očí, gda gledamo skrūšen naš narod pod bremenom tujega gospodarja, ki njemi niti po nedelaj i svetkaj ne da počitka, ki ga kaštiga, če te zapovedane svetešnje dni dela i ki njemi nazadnje ešče odtegne veliki deo plače. Šče krutejše je to njegovo početje, če ešče vničavle poštenost naših dekeo i žen.

Zakaj je tak na sveti? Zakaj se delajo na njem takše krivice? Zato, ka Kristušova, vera ne prišla pri milijonaj do srca. Krstna voda je polijala, globše ne segnola, gda so prišli do zavesti, začeli neso se v Kristušovom duhi vzgajati i tak so postali seme, ki širi največšega sovražnika krščanstva, komunizem.

Dokeč se ne preporodi človečanstvo v Kristušovom duhi, tečas je vsako prizadevanje zobstonjsko, tečas nikši zakoní, nikši prepisi, nikši pritiski, nikše revolucije, nikše krvavo obračunanje nikaj ne pomaga. Zato tudi v Rusiji ne more pripelati socialna reforma trpeče človeštvo do zboljšanoga stanja, ar njej fali fundament: Kristuš. — Samo na njem i v njem je pravi napredek i prava pomoč za stiskane i krivico trpeče.

Na stoli mi leži celi kúp pisem i kart. Pa ne mislite, da toplih, lübezenskih pisem. Ne! Same pritožbe i obtožnice proti meni.

Tam nindri iz Slovenskih goríc se krega z menov Dobroslav i mi v oči meče: „Ka je s Tebov, Vili? Ka si že vmro? Zakaj nikaj ne pišeš? Vendar ne misliš za vsigdar vtihniti!“ Od Grada me neprestano napadata Klara i Ana: „Vilmoš, ka smo vas k šenki šolali? Dokeč ste bili dijak, ste vsigdar kaj lepoga napisali, zdaj pa, da ste stopili na svoje noge, nega skoro glasa od Vas. To je trnok grdo!“ Iz Celja je priromala obtožnica: „Vili, zakaj si tako dolgo molčal v Novinah? Zadnji članek me je spet razveselil.“ Iz Senja se hüdüje prijateo: „Daj, daj, Vili, piši! Pa itak vidiš, da so „Novine“ večkrat sühe, kak süha zemla.“

Pa ešče vnogo drugih iz vseh vetrov i voglov. Pa ne samo pismeno, tudi z rečjov me napadajo. Nedavno sam bio doma v goričkom koti na oddihi. Ali ne so mi dali mera: „Vilmoš, Vilmoš, kak je to, da se nikaj ne oglašujete več v Novinaj? Tak smo radi čteli vaše članke. Ka ste tak manjasti gratali?“ I to pesem sem morao poslušati den za dnevom. Nazaj sem se vračao bole trüden, kak pa šo domo. Pa tudi oča Majkeš se radi potožijo pri znancih: „Moj pojeb je ščista vtihno. Ne vem, kam se njemi je glava obrnola...“

Pomali, prijateli, predvsem je ne istina, da bi popolnoma vtihno. Od časa do časa se oglašam i pišem, kelko morem. Drugo mi pa je ne kriva ne manjost, niti gizdavost, nego popolnoma drugi vzroki.

Človek najleže opisuje življenje, lüdi, šče i kraje, gde i med šterimi žive. I to pa zatok, ar vse poznaš v dušo, duša pa piše, ne telo. Dokeč živeš med njimi pa maš zvezo ž njihovim življenjom, je tudi tvoja duša, tvoje srce puno. Iz obilnosti srca pa vüsta govorijo, pero piše. Gda pa zgübiš tesno zvezo z vsem tem, nastane praznina, a iz praznoga stüdenca pa je teško zajemati.

Poleg toga pa morate znati, da so me vkovali v verige, šterim se pravi: dužnost. Od zorje do mraka na nogaj, vsigdar v deli i v posli. Večkrat ešče po noči nega mera. Komaj legneš ves trüden v postelo, že klončkajo na vrata: „Gospod Vili, vstanite, sila je!“ I vstani ino idi vöro, dve, mogoče po mrazi, deži, snegi. Potem pa naj ešče pišem! Kak, gde? Če bi meo šereg pisarov i pisaric, kak sv. Jeronim, pa bi lejko v spanji dikterao, te bi ešče nekaj šlo i Novine bi vsakšo nedelo prinesle lepi članek od Gračkoga Vilija.

Ali — obrnimo list. Kak bi na pr. izgledalo, če bi vsi, mesto obtožnic, mesto raznih kritik, raznih vučenih debat — pisali članke za Novine? Ej, potem Novine gvüšno ne bi bile ne prazne ne sühe. Zdjaj pa vse leži samo na dveh, treh osebaj.

To je tista naša rana i Ahilova peta, štera nas boli i slabi. Že desetletja z visokoga kritizerao Novine; pripravljamo se, da pokrenemo novi „list“, šteromi Novine niti senca ne bi bile. Pa so do dnes ostale samo prazne, nadüte fraze. Ka se resan naša mladina i inteligenca izživlavle samo v kritiziranje. Kelko katoličanskih študentov mam, kelko akademikov i bogoslovcev, mladih sposobnih duhovnikov, kelko politikov i gospodarstvenikov, kelko drugih dobrih i zdravih kmetov i kmečke mladine. To je lüdi vseh strok. Če bi vsakši samo par

V novo bodočnost.

vrstic napisao, bi bile „Novine“ bogate, velke i zanimive. Toda sorazmerno stelkim številom sposobnih sil vidimo vendar samo malo novih živlenskih sadov na tom poli.

Mirno pa gledamo, kak razni „Miški“ i „Ferdinadi“, šteri so zgübili duhovno zvezo z našov toplov i katoličanskov slovenskov zemlov i grüdov, s svojov tujov miselnostjov i robotov ubijajo našo krščansko kulturo i razkrájajo našo duhovno katoličansko rast. Ali resan nema naš mladi katoličanski rod telko živlenske zdrave sile v sebi, da bi složno vstano i poskübo z naših prekmurskih njiv tují plevel i oset? Oh, ma, ma, samo ta sila spi ali se pa troši v kakše druge namene, mogoče menje potrebne.

Prijatelje, Vi vsi, šteri pošilate obtožnice meni i „drugim“, šteri samo kritizirate, trošite svoje sile i energije v visokih brezplodnih debataj, primite za pero i pišite. Pišite od svoje duše, od svoje hiše, od svoje zemle, štera je že od vngih tak malo cenjena. Pišite od svoje matere, od svoje družine, vesi, fare. Življenje je bogato, neizčrpljivo. Odpri samo oči i vido boš vso lepoto svoje domovine i svoje vere. Kinči naše zemle so neizmerni,

Razgled po katoličanskem sveti.

Rim. Na svetek Brezmadežne se je vršila v patrijarškoj baziliki Liberijanoj velika cerkvena svečanost, štere se je vdeležo tudi sv. Oča. Pred cerkvov Marija Maggiore ga je čakala velika vnožina naroda s cerkvenimi i svetnimi dostojanstveniki. Kardinal Aleksander Verde je pozdravo sv. Očo v imeni duhovščine Liberijanske bazilike. Sv. Oča se je zahvalo v krasnom latinskem govori i povdaro, da njemi je ta največša Marijina cerkev posebno draga, ar je v njej pred 40. leti služo svojo prvo sv. mešo. Po sv. meši je papa sprijao v kardinalskoj palači predstavnike italjanske vlade, ki so se njemi prišli poklonit. Nato je zbranomj narodi podelo svoj blagoslov.

Kitajska. 4. novembra je vmro veliki kat. kniževnik, Ma Liang — Kitajec. Dovršo je 100 let življenja. Bio je veliki domolüb i zatogavolo jako poštvüvana osebnost v dobi carstva i v dobi republike. Osnovao je dve gimnaziji, vnogo se je trüdo za ustanovitev katoličanske gimnazije i kitajske univerze i sploh za kulturni i prosvetni napredek svoje domovine. Sodelüvao je s katoličanskimi redovniki — misijonari.

Takse povekšane.

Vlada je povekšala razne takse zavolo poenostavitve i enotne razlage. Odsehmao na priliko bo taksa ne samo za tožbo, nego tudi za razsodbo i zapisnike, ka dozdjaj ne bilo. Opomin, da se ne tožimo.

Cena petroleja se je določila.

Proti navijalcem cen, ki so siromaškomi narodi najbole potreben posvet, petrolej povišali na 20 pa še več Din. na liter, je vlada določila, da je cena petroleja po celoj državi samo 7 Din. I to že od 22. dec. naprej. Ki bi mogo več plačati, naj odiralca javi oblastí.

Zveza med Italijov, Madjarskov i Jugoslavijov.

Italijanska diplomacija dela na to, da napravi vojaško zvezo med Italijov, Madjarskov i Jugoslavijov proti ruskim komunistom.

odkrivajmo je s perom, da bodo oplemenjivali, vzgajali i vodili vsakšoga sina i hčer Slov. Krajine v novo lepšo bodočnost. Ne boj se! Ne trbej vučeno pisati, temveč tak, kak TI duša veleva. Zajemi globoko v katoličansko, slovensko dušo, štera je tak lepa, čista i neizčrpilva.

To je moj odgovor na vse „dobrohojne“ obtožnice proti meni. S starov lübeznirov lüdim „Novine“ — kep, sliko našega domačoga življenja. Znam, da so tudi vsakšemi vernomi sini i hčeri Slov. Krajine drage i mile. Naj bi ta lübezen v novom leti rodila novih živlenskih sadov. Zato s korazolov novoj bodočnosti nasproti! Grački Vili.

Pripomba urednika. Za lepi članek g. Kereca srčna hvala. V tolažbo njemi pa morem povedati, da se mladi rod vsikdar bole oprimle Novin i da ne na 2—3 osebaj leži delo pri Novinaj, nego 20 celo 30 včasí bogati naš domači list, zato pa zadosti vsem potrebam Slov. Krajine i je hvalljen kak eden najboljših listov za lüdstvo od vseh strani. Za božič smo na priliko od 29 strani dobili dopise. Želemo pa i prosimo, naj se zanimanje za Novine še povekša, da bodo še lepše i popolnejše. Kak se nam duše morajo spopolnjevati, tak naše delo tudi. — Vrednik.

V Bolgariji je vmro. O. Leopold Zorman, ki je po rodi Italijan i je večino svojega življenja prebio kak kapucin v Bolgariji. Vršo je dušnopastirsko službo med maloštevilnimi, raztepenimi katoličani. Njegova služba je bila združena z vngimi težavami. Smrt ga je našla na poti v župniji Duvanlija pri Plovdivi. Kak je bio prilübeni, je dokazao njegov spreved, šteroga se je vdeležilo tudi vnogo nekatoličanov. Pokopani je v Plovdivi. Spreveda so se vdeležile tudi bolgarske civilne oblasti.

Rusija. Po poročili Emilijana Jaroslavskogä, vodje borbenih brezbožnikov, je v Rusiji 33.839 verskih občín, ki so zapiseane v državnom seznamu pri notrašnjem ministerstvu. Nekaj jezer je tudi meniškkih občín. Župnij brez duhovnikov je 28.000; število duhovščine znaša 98.000. Jaroslavski priznava, da je v Rusiji skoro 30 milijonov odraslih lüdi, ki se držijo verskoga prepričanja. V Moskvi, ki ma 4 milijone prebivalcov, je nad 400 jezero vernih. — Tej podatki neso verodostojni, ar izhajajo od sovražnika vere, edno pa jasno kažejo: da brezbožnikom ne mogoče, da bi zatrli vero v ruskom narodi.

Amerika proti Sovjetiji i Nemčiji.

Amerikanska vlada je sklenila, da ne pošle nikšega orožja, predvsem letal i delov letal državam, štere bombardirajo civilno nedužno prebivalstvo. To se tiče predvsem Rusije i Nemčije. Nadale se je Amerika odločila, da šče biti glavni küpec na Balkani.

Amerika proti Sovjetiji i Nemčiji.

Amerikanska vlada je sklenila, da ne pošle nikšega orožja, predvsem letal i delov letal državam, štere bombardirajo civilno nedužno prebivalstvo. To se tiče predvsem Rusije i Nemčije. Nadale se je Amerika odločila, da šče biti glavni küpec na Balkani.

Izjava sv. Oče pri obiski talijanskoga krala i kralice.

Sv. Oča je pred blagoslovom talijanske kraljevske dvojice, min. predsednika i sprevedništva njenoga izjavo, da Italija zavolo modroga ravnanja vladara žüva mir, gda po drugih državaj divja bojna i da tista žüva vera žüvi v svojskoj kraljevskoj hiži, kak je živela stoletja. Sveti Oča so vrnili 28. decembra obisk kraljevskej družini. Po l. 1870. se je to prvič zgodilo, da je papa obiskao krala Italije.

Vredništvo v Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Letna naročnina v državi 30 Din, mesečno 2-50 Din, v inozemstvu 72 Din, mesečno 6 Din, z M. Listom letno 100 Din. Na sküpní naslov pri širitelaj v državi je letna naročnina 24 Din, mesečna 2 Din. — Plačati se mora naprej. Stev. položnice 11806 Rokopisi se ne vračajo. — Cena oglasov: Cela stran 800 Din, pol strani 400 din. i tak niže. Poslano med tekstem vsaka reč 2 Din, mali oglasi do 10 reči 5 Din, više vsaka reč 1-50 Din.

Nedela

pred novim letom.

Tisti čas Jožef i Marija, Mati Jezusova sta se čudivala tomi, ka se je od njega gučalo. I Šimeon je je blagoslovo, i pravo je Mariji, Materi njegovoj: „Glej, te je položeni v spadaj i v vstanenje v nogih vu Izraeli, i v znamenje, šteromi de se proti gučalo, i tvojo dušo prebodne meč, da se odkrijejo mišljenja v nogih src. I bila je prorokica Ana, hči Fanuelova, z Azerovoga pokolenja, že jako priletna. Potem, ka je živela s svojim možom sedem lejt od svojega devišstva. Bila je dovica do osemdeset štirtoga leta, ona nej zapuščala cerkvi, nego je s postom i z molitvami služila Bogi noč i den. I prav tisto voro je prišla ta i hvalila Gospoda pa od njega pripovedavala vsem, ki so čakali odkupljenje Izraela. I gda so se spunila vsa po Gospodovoj pravdi, so se povrnoli v Galilejo, vu svoj varaš Nazaret. Dejte je pa raslo, i se krejnilo puno modrosti, i milošča boža je bila v njem. (Luk. II. 33—40.)

„Glej, te je postavljeni v spadaj i vstajenje v nogim“. Kak je to mogoče? Bog nešče i ne namerava nikšega spadaja. Spadaj i vstajenje pa sta odvisniva od vole vsakoga človeka. Spadne samo tisti, ki je prle stao. Što pa je tisti, ki je prle stao, po Zveličarovom prihodi pa je spadno? V prvom redi je to izraelsko ljudstvo. Njim preti Šimeon kak prorok, da bodo zavrženi od Boga i da bo spadno njihov Jeruzalem.

Vstali pa bodo tisti, ki so bili prle v grehaj kak v grobaj zakopani: poganski narodi.

V teh rečeh naj tudi spoznamo božanstvo Kristušovo. V staroj zavezi najpre Bog Oča pravi od sebe: „Jaz osmrtime i poživim, jaz vdarim i jaz ozdravim i ničče se nemre rešiti iz moje roke“. (Deut. 32.) Isto pravi Šimeon pa šče praviti od Kristuša, da je ravnotak Bog, kak tisti, od šteroga guči Mojzeš.

„Znamenje, šteromi se bo nasprotivalo“, je Kristuš.

Znamenje se v sv. Pismi imenuje tisti križ, šteroga je Mojzeš v puščavi napravil, da je gori obeso bronasto kačo.

Znamenje je tisto, ka nas opomina na čudovito, skrivnostno reč. Zato pa morebiti smemo soditi, da je to znamenje ne mali Kristuš, nego da ga vidi Šimeon v duhi tu vzvišenoga, kak je bila bronasta kača vzvišena, pa je šče praviti: Te je djani na znamenje, šteromi se bo nasprotivalo. Djani bo (Kristuš) na križ i po križi povišani.

Mariji pa je Šimeon pravo: „Tvojo dušo bo presušno meč“. Istina, meč prebodne samo telo, od Marije pa znamo, ka ne vmrla mučeniške smrti. Ka te to pomeni? Te meč je bolečina, štero je potem kesnej Marija trpela pod Gospodovim križom.

Kristuš je zdaj počasto Šimeona, počastila ga je tudi Marija v svojem slavospevi. Častili so ga pastirje, modri, angeli pa da nieden stan ne bio menkao, ga počasti še stara dovica Ana. Bila je ta Ana velika svetnica. Evangelij jo hvali, da je dosta molila i se postila.

Ime Ana pomeni milost. Hči je Fanuelova. Fanuel pomeni lice bože. Iz plemena Aser je. Aser pomeni blaženi.

Ana nam predstavlja kat. Cerkev, ki je zaistino milost božega lica i blaženi dom izvoljenih.

Orožje Nemcom na Polskom je dala nemška oblast i to puške i strojnice od 17 do 45 let starosti. Stem šče brani naseljenca na grudi pregnanih Polakov.

Vsem dragim naročnikom damo z tov številkov, ki je 53. letos, zadnje do rok z vročov prošnjov do Jezuska, da vam vsem nakloni milostipuno novo leto. To žele

UREDNIŠTVO I UPRAVA NOVIN.

Zakaj se duhovščina sovraži.

Pišejo nam z tujine pa tudi pripovedavajo, ki ž nje pridejo, kak mrzijo v drugih državah duhovnike. Pa če je pitamo, jeli zavolo bogastva? Pa odgovorijo, ne. Ve pa nemajo nikaj. Celo nam javljajo, da si duhovnik ešče sam more zvoniti, nema nikoga. V Rusiji vsi dobijo karte za živje, samo duhovnik ne. Te naj prejde od glada. Smilena srca je zdržavajo po večih državah, sami nemajo nikaj. Zakoj je pa te sovražijo? I zakaj sovražijo pri nas duhovnike?

Kelikokrat čujemo nespametno reč: dobro se njim godi, nam pa slabo ide. Dobro, te pa hodte v to dobroto. Dobro se godi tistomi oči, ki ma dobro deco. A če ga deca ošpotavajo i ne bogajo, slabo se njemi godi. Što pa ma dnesden več špotov, kak duhovnik, što ma slabše podložnike, kak duhovnik svoje blodne ovčice? Bi ga to ne žalostilo i trlo? To želeš sebi, ki sovražiš duhovnike? Dohodki so tak mali, ka komaj shaja duhovnik, dostakrat niti ne more. Vse čaka z njegovih rok, do njega so pa pesnice stišnjene. Dačo plača kak drugi, kupiti si mora vse kak drugi, hraniti se more kak drugi, proti zimi i mrzi oblačiti kak drugi. Če idejo ljud-

je na sodnijo, plačajo. Če idejo k fiškališi, plačajo. Če idejo k notaroši, plačajo. Pa ne mrmrajo. To more biti. A če za sprevod i krst plačajo malenkost, kak višja cerkvena oblast določi, že je ogenj v strehi, že je mrmranje i preklinjanje popa, zakaj to ne opravi kšenki. Skažljivci!

Popom se dobro godi, pravijo v nogi i je sovražijo. Tak dobro bi se tem, ki tak gučijo, tudi lejko godijo. Naj probajo. Rano naj stanejo, oni prvi naj svetijo v fari, naj idejo vuve dugo na tešče sedit v spovednice, naj živjejo čisto i trezno, naj prenašajo špote den za dnevom, naj siromake podpirajo, naj se včijo do trde noči, naj nosijo odgovornost do neštetihi nemrtelnih duš. Naj probajo, pa prvi den s pokornim srcom spoznajo, da so blodili i krivo sodili. Edno pa tudi ne smemo pozabiti. Milijonarom se zaistino dobro godi. Teh ne šinfajo. Zakaj? Ar te ne karajo greha i ne vodijo na pot poštenosti drugih kak duhovnik. Glejte tu je zrok sovraštva proti duhovnikom, ar te obsodijo svojim lepim življenjom grešne poti v nogih, zato je grajajo i preganjajo. A Kristuš i so isto delali i on je svojim duhovnikom naprej povedao, da se njim ravno tak bo godilo.

Magintonova trdnjava na Francoskem.

(Na meji Nemčije stoji po Maginoti, ki jo je dao postaviti, imenuvana francoska trdnjava).

Bistvo te Maginotove linije so vtrdbe. Vsaka vtrdba sestoji iz cele vrste betonirani zgradb, štere so zvezane med sebov z podzemskimi rovi, gde vozijo podzemski vlaki. Vsako takšo vtrdvo varuje 3 do 4 metre debeli betonski zid, šteroga ne razdere nikša granata. Pod temi vtrdbami globoko v zemli so nato na štoke zozidane podzemelne vojašnice, magazini, cele smodišnice, orožarne i električne centrale. Vse pa je zgrajeno tak, ka vsakša takša vtrdba sama za sebe lejko prenese dugotrpeče oblaganje.

Vse vtrdbe so zgrajene vsaka za sebe samostojno, vendar so pa med sebov povezane navadno v trikotaj s stolpiči, (törmeki) šteri so zgrajeni iz posebnih kovine. Vsaki takši stolpič je zgrajen tak, da se lejko ž njega vidi na vsa pola med vtrdbami, štera ga obdajajo. Vsaki stolpič ma štük, več strojnic, protiletalske štüke, metalce bomb i avtomatične puške (štere na elektriko strelajo). Vsaki stolp je obdani z ograjami iz drota i drugimi ovirami, sam pa je opremleni tudi tak, da lejko vzdrži sam za sebe dugo obleganje z lastnimi sredstvi.

Vendar pa je med vtrdbami nikelko pola, ki bi bilo lejko prehodno, a ta pola so spremljena v „pola smrti“, ar je na nje napelani ogen, iz vtrdb i stolpov, tak da ne more ničče skoz, zvün tistih, štere sami püstijo iz vtrdb. Ta pola so bila potrebna zato, da se lejko čete pripravijo za napad, ali pa za izmenjavno čet, ki odhajajo z bojišča ali pa v prve vrste. Za temi poli so posebne vtrjene postojanke, štere se lejko same branijo i gde se naj zbirajo ali izmenjavljajo čete.

Pred vsov tov vtrjenov frontov pa so zgrajene ovire, štere naj stavijo sovražno prediranje. Tam so prostori za strojnice, za

letali, štera morajo obveščati strelce pri štükaj.

Ščista za temi poli s težkimi štüki so nato vtrjena teža za letala, štera so vsa zavaruvana s protiletalskim topništvom i s protiletalskimi strojnicami. Za temi poli pa pridejo stare častitlive francoske trdnjave, kak Toul, Verdun, Belfort, Epinal i France de Chamrnes. Vse te trdnjave so bile modernizirane i so verdunskoj trdnjavi n. pr. dogradili šče podzemelne vtrdbe z vojaščinami, kak v vtrdbaj na meji i to 17 m, globoko.

Da so zgradili Maginotovo črto, so mogli prekopati 12 milijonov kub. metrov zemle. Zgradili so več sto km. podzemski rovov. Na površini so zgradili 300 km. novi cest. Na celoj liniji so zgradili 55.000 vtrjenih stolpov. Cela Maginotova linija je koštala 7 milijard zlati frankov (približno 100 milijard din).

Lejko se pravi, da so te trdnjave resan nekaj ogromnoga. Zgrajene so kre cele francoske-nemške meje i je lejko etak razdelimo:

Prvi pas je šörek 30 do 40 km., te je najbolje vtrjeni; drugi pas je malo menje, tretji pa palik jako vtrjeni. Tak dobimo širino 90 do 150 km. i to je tudi prava širina Maginotove linije. Te vtrdbe so duge 360 km. Delali so jo pomali i natenkoma. Proti tem vtrdbam šče zmerom lejko računamo na napadalno silo nemškoga vojaka. Ali tudi francoski

Srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem

BOHAR

mesar

LENDAVA

Obisk italijanskoga kralja i kralice pri sv. Oči.

S častjov, ki ide vladarom, je Vatikan sprejeo italijanskoga kralja i kralico, casara i casarico Abesinije, ki sta prinesla dare sv. Oči i tudi od njih dobila dare. Zatem sta obiskala cerkev sv. Petra i se zročila prvomi papi, sv. Petri na njegovom grobi.

Pomoč Kanade.

Prva kanadska vojska je prišla v Evropo na pomoč Franciji i Angliji. Vojaštvo je bilo navdšeno sprejeo. Predsednik Kanade, Mackenzie King je pravo, da Kanada mesečno zgradi 2000 letal, to je več kak cela Europa, da do nje ne prileti nieden sovražni bombnik, da k leti oskrbi sama vso angleško i francosko vojsko z živžom i železom, da nastopi z 20 piloti i gda angleška i francoska vojska vtrüdneta, Kanada samo bo nastopila proti Nemčiji. Svoje naznanilo je dokončao z etimi rečmi: „To bo učinila Kanada i to tak dugo, dokeč se ne zruši zdajšnja nemška vlada.“

Nemška parnik „Columbus“ potoplen.

Vozo je z Meksike 20 jezera lagvov petroleja, ar so ga pa odkrile angleške ladje, da njim ne pride v oblast, se je sam potop. — Še edna nemška ladja „Aranca“ je v nevarnosti, da jo zgrabijo Angleži. Nemško križarko „Blücher“ je angleška torpedovska teško poškodovala, francoske podmornice so pa potopile dve nemškivi podmornici.

Povelnik potoplene nemške ladje „Admiral graf von Spee“ se je strelo.

Kapetan Langsdorf, gda se je rešilo možno njegove potoplene ladje, se je strelo v Buenos Airesi, kama se je podao. Samomor je bojazljivost, ne pa junaštvo i vreden obsojenja, čeravno verjemo, da ne znao ka delao.

vojak na postojanki se je dobro obneso.

Kakša pa je razlika med Maginotovom i Siegfriedovom, nemškovi linijov, štera se vteguje prek od Maginotove na nemškoj strani? Francoske vtrdbe so zgrajene v globino, Siegfriedova linija pa je močna v svojih površinskih poslopih. To se pravi, da francosko vrhovno povelstvo nikaj ne računa na to, da bi mogle francoske čete z teh vtrdb kda predirati dale naprej, dokeč so nemške vtrdbe zgrajene tak, da ne računajo na to, da bi morale dugo ostati njüve čete na ednom mestu. Dozdajšnji potek borb na zapadi je popolnoma opravičo smiselnost te trditve. Siegfriedova nemška črta je tak določena najpre za ofenzivne namene, ar naj omogoči zbiranje ogromni armad kre meje, Maginotova linija pa zato, da vsaki pritisk vzdrži i ga odbije, pa šče potom komaj podpre ofenzivo čet, ki njim bo trdnjavski pas izhodišče i oporišče.

S toga tudi razmimo, zakaj ne napada ne Nemec, ne Francoz. Stojezeri bi skrvaveli pred ednimi i drugimi trdnjavami, a popolnoma je vendar ne bi premagale. Zato so se odločili za drugi način borbe edni i drugi. Angleži—Francozi, da izstradajo Nemčijo, Nemci pa, da potopijo angleške i francoske ladje i tak izstradajo prvo Anglijo, Francijo pa potem že lejko obvladajo.

Strašna železniška nesreča v Nemčiji.

Na železniškoj postaji Gemhing sta vküp vdarila dva brzovlaka, 196 potnikov je mrtvih, več sto pa ranjenih.

Finsko bojišče.

Pri Suomisalmiji so Finci vničili 17 jezera broječo rdečo vojsko i jo skoro do zadnjega moža spoklali, ranili ali zgrabili. — V Ljeningrad je teliko ranjenov že pripelanih, da nega mesta za nje i je pošilajo že v Moskvo. — Na sevri so Rusi napredovali; na srednoj fronti so premagani, na južno fronti pa obstreljavajo, a brez uspeha Mannerheimove trdnjave. Finci so vdrl i 50 km. globoko v Rusijo.

Zavolo veliki zgüb ruske vojske so nemiri na Ruskom tak, da je v Moskvi radio zahtevao, naj se iz komunistične stranke izključijo tisti, ki v tovarnaj neščejo delati i neščejo podpirati ruske vojske do zmage.

Anglija pošila orožje i zdravila za finsko vojsko.

Finci so poškodovali veliko rusko ladjo „Oktoberska revolucija“, metali bombe na murmansko železnico i progo pretrgali pa vrgli ruske čete nazaj na severoshodi, da Rusom nese je posrečilo Finsko na dvoje razklati.

Talijanski i španki dobrovoljci so prišli Fincom na pomoč.

Za pomoč Fincom je bilo veliko spravišče v New-Yorki, gde se je zbrala penezna podpora za Fince i se je povdarjalo, gda se proti roparskim boljševikom mora z orožjom nastopiti.

Velikansko zmago so dobili tik pred božičom Finci nad boljševiki. Šli so v ofenzivo pri Salli i vničili 30 jezera boljševikov, 20 jezera ranjenih. Zaplenili so 200 tankov v toj bitki. V strašnom mrazi od 40 stopinj Rusi neso mogli rabiti orožja i se meknoli 25 km. nazaj, tak ka zdaj nega nevarnosti, da bi Finsko od Švedske i Norveške odcepili. Stalin je v čemeraj daj Kunsinena, koga je imenuvao za predsednika finske boljševičke vlade vmorit, druge člane vlade, zapreti. — Ministerski predsednik Francije, Deladier je izlavo, da Francija bo Fincom pomagala proti roparskim boljševikom.

Na Silvestrov večer.

Ura bije polnoči,
staro leto se levi,
staro se od nas poslaylja,
novemu že pot pripravlja,
staro se umika v kot,
v novo je odprta pot.

Vrata odpri na stežaj,
k tebi sreča pride naj,
sladki so nam naši upi,
žakljev zlata polni kupi,
lic veselih vsi naprej,
nihče več nazaj ne glej.

Kar je bilo hudih dni,
naj v pozabnosti zaspi,
a na lepe ure jasne,
naj spomin ti ne ugasne,
žarek svetel naj bodri,
v Novem letu te krepji.

V novo srečo vsi naprej,
Novo leto, hej, juhej,
k nam pripelji se s kočijo,
poj nam novo melodijo.
Zbogom staro, ti greš v kot,
čas je vrgel te za plot.

Novo leto, haj, juhaj,
lepih sončnih dni nam daj!
Polne kleti, polne sodi,
sveti Marko, blag nam bodi,
žita v snopih in mesa,
Bog naj nam vse leto da.

Sezimo si krepko v dlan:
Novo leto, dober dan!
Spusti se navzgor po klancu,
jaši k nam na belem vrancu,
Novo le odslej veljaj,
Bog nam svojo srečo daj!

Zalar Marija.

Glasi iz Slovenske Krajine.

Topla zahvala. Vsem, ki so nam poslali pozdrave za Božič i Novo leto, se prav srčno zahvalimo. — Uredništvo i uprava Novin.

Turnišče. Neimenovani darovnik je poklonil sirotišnici Dete Marijke za božič 500 Din, da majo sirotike tam zbrane božično veselje. Častite sestre se darovniki toplo zahvaljujejo.

Lendava. Gd. Szép Gabriela, hči vp. učitelja, Szép Janoša, je zvršila svoje modroslovene študije na zagrebškoj univerzi i je imenovana za učiteljico na meščanski šoli v Črnomlju. Čestitamo.

V Brazilijo ne pridejo naši listi. Našiva naročnika nam pišeta z Brazilije, da sta z 2 mesečnov zamudov dobila naše liste, zdaj pa en čas nikaj ne. Pač ne čudo, keliko ladj se potopi i z ladjami ide tudi pošta na dno morja. Mi bomo zato č. g. Zveri i Frasi naprej pošilali, mogoče pa li kaj do rok dobita.

Beltinci. Poročali smo, da je mil. grofica dala prenoviti oltar. Pomotoma smo poročali, da so ga nemški umetniki prenovili. Prenovo ga je gosp. Cuderman Stanko iz Kamnika, ki pa samo ime ma nemško.

Vse dobro žele v imeni stoterih vsem naročnikom, čtevcom, širitelom Novin, izseljencem, posebno pa tistim dobrotnikom, ki na kakšikoli način kaj dobrega včinijo za nas izseljence, nadale uredništvu i upravi Novin, g. Škafari, izseljenski duhovniki, g. Kerec Franci, šefi Borze dela, z vsem uradništvom, celoj Slov. Krajini, posebno domačoj fari Kuzmi i gospodi duhovniki Jerič Mihali, Želem vsem mir, ki ga je mali Jezuek prineso i vse prosim, spominjajte se nas v tujini. — Bokan Anton v Bösby.

„Vaši listi so sunce i svetlost mojej veri, šteri so me krepili v tujini, da sam, gorički dečko, ostao veren Bogi v tujini. Redno sam je dobivao, Bog vam plati. Pozdravljam svoje domače, brate, nevesto, vso rodbino, gračko faro z duhovniki njenimi, posebno pa mojo rojstno ves Kruplivnik. Težka žalost mi je stisnola vkup srce v tujini, gda sam dobo prežalostno pismo, ka so mi moje veselje, moj dragi oča vmrli.“ — Žokš Jožef, Altmühl, z Kruplivnika.

Beltinci. Neki pokvarjenec je poslao članek za Novine i je podpisao Smodiš Štefana. Članka nismo objavili, ar se nam je zdeo sumliv. Kakši fakini so na sveti, kak nesramno ščejo vničiti poštenje dobrih ljudi. Pa že pride obračun.

Mesto odhoda na dom — v grob. Pred kratkim je zapušto naše vrste ali krog svojih tovarišov, Törnar Štefan, doma iz Gomilic. Imenüvani je bio na odsluženji skrajšanoga roka v pratečoj četi 38. pešadijskoga puka v Podgorici v Črnoj gori.

Pred kratkim je začeo povsedi otekati, zato je šo iskat pomoči k doktorji, šteri ga je poslao v bolnico na Cetinje. Pri prevozi na Cetinje pa je izdehno. Pokojni je bio dober i miren dečko, za 1 mesec bi odslužio svoj rok. Tüja zemla bodi mu lehka. Njegovim domačim iskreno sožalje. — Prekmurski tovariši, vojaki.

Pošteni najдите se išče. Mlinarič Štefan, Odranci hš 180 ino Zver Martin, istotak rojen v Odrancih, stanüjoci Stara Nova vas hš. 41. sta potüvala z Nemčije i so se njima kufrli pomotoma odpelali iz Beltinec na Goričko. Eden kufer je najdeni v Soboti, dva kufra sta se pa na Goričkom zatepla. Ar sta si siromaka s teškim delom zaslužila obleko i obuće, ka je bila v kufraj, se, prosim, vsaki pošteni najдите, da kufra vrne delavcom. Za poštenost dobi od njeva nagrado. Eden kufer je z ledra i je v njem 3 pare nove obleke, novi cipeli, ponošena obleka i razno blago, v vrednosti 1750 Din. Drugi kufer je iz šibja vpleteni i se nahaja v njem 2 para cipel, eden kožni kaput, edne hlače i druge malenkosti v vrednosti, 600 Din. — Najдите naj se zglati pri orožniškoj postaji v Črensovcih ali na upravi Novin istotam.

PROSVETA.

Sv. Sebeščan. Na svetek Sv. Treh Kraljev 6. jan. bo pri nas blagoslovitev nove slikarije v cerkvi. Blagoslovitev bo opravil g. dekan Krantz. Po blagoslovitvi bo naše Prosv. društvo v Farnem domu postreglo vsem z dobro jedaočo in izvrstnim ljutomerskim vinom in to po nizki ceni. Pridite, ne bo Vam žal. Brez godbe in brez plesa se bomo tudi pošteno razveselili.

MISIJONSKA POROČILA

(Nadalüvanje.)

Kolumbija, kak vam je znano ma svoje ime od velkoga raziskovalca Krištofa Kolumba, ki je odkrio Ameriko 12. okt. 1492, se nahaja med 68 i 78-im meridijanom v zapadnoj dužini od Greenwicha (izg. Grinviča), med 13 stopinjov nad Ekvatorom i 4 stopinjov pod Ekvatorom; to je, se nahaja popolnom v vroćom pasi. Zato v Kolumbiji niti nega zime. I preprosto ljudstvo navadno nevej i si ne more niti predstaviti, ka je sneg, ali ka bi bila zima i jesen, ar tü spoj nega drugoga letnoga časa, kak edino i večno poletje to je splošno, ali v večini te države, v krajaj nižjih od 1500 m. nad morjom. (Dale pride.)

Lisbona, 11. dec. 1939.

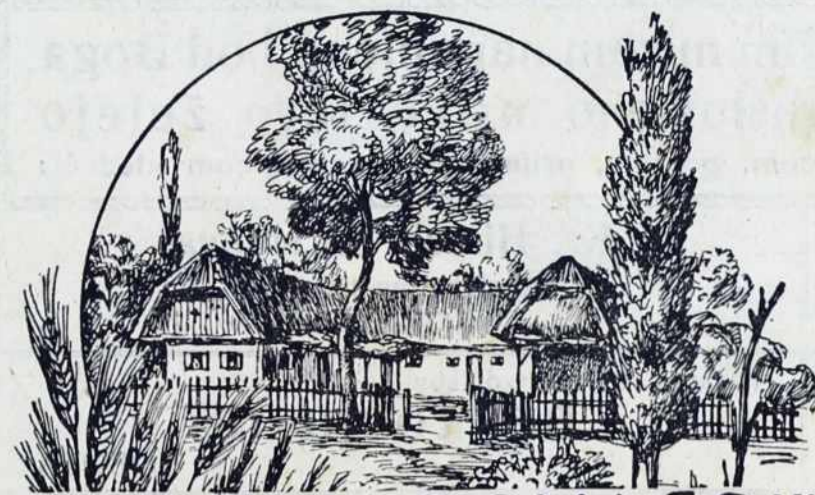
Veleč. g. urednik! Prav ve-sele božične praznike in sreće ter blagoslova polno Novo leto želiva Vam, dragi g. urednik; vsem sodelavcem Novin in Mar. Lista in njih naročnikom. Naj ljubi Jezueček blagoslovi celo naše nepozabno Prekmurje. Često se spominjava starega domačega krajaja, posebno pa še ko prejmeva Novine ali M. List. Moliva za Vas in za celo našo ljubo domovino; obenem se pa priporočava v Vašo molitev.

Vedno Vaša hvaležna v Gospodu Nace Lebar in Ivan Utrša.

Blaženo, z božim mirom napunjeno i od Boga vu vsem blagoslovljeno novo leto želejo

vsem svojim odjemalcom, gostom, prijatelom i poznancom sledeči:

ZVEZA POLJEDELSKI DELAVCEV Sobota	Kr. Hirschl in sinova manufakturna trgovina SOBOTA	
DOMAJNKO MIROSLAV trgovina z mešanim blagom Sobota	Tovarna mesnih izdelkov BENKO JOSIP SOBOTA	
Slaščičarna PAUKO-NOVAK SIDONIJA Sobota	KMEČKA POSOJILNICA Sobota	
GUMILAR KOLOMAN frizerski in damski salon Sobota	OBČINSKA HRANILNICA Sobota	
Weiss Žiga HORVAT ALEKSANDER poslovodja SOBOTA	HOTEL KRONA VUČAK LUDVIK Sobota	Hotel Fatlik Sobota
EBENŠPANGER SALAMON manufakturna trgovina Sobota	Vsem tovarišem gasilcem želi prav srečno Novo leto NÉMETHY ŠTEFAN starešina gas. župe, Lendava.	ŽAGAR IVAN trgovec Črensovci
DOBOŠIČ JOŽEF brivec Lendava	Srečno i uspešno Novo leto želi vsem Mladcom Sobočkoga Fantovskoga okrožja KOLMANIČ MATIJA okrožni vodja mladcev.	ŽERDIN KAZIMIR trgovec Črensovci
GERENČER JOŽEF prodaja mes. izdelkov tovarne Benko Lendava	ŠVEC TEREZIJA gostilna Turnišče	KOCET IVAN trgovec Črensovci
KALMAN PAVEL krojač Lendava	COPOT IVAN, trgovec Odranci	ŠKOBERNE KATARINA gostilna Črensovci
BADER HERMAN trgovina z usnjem Lendava	KLEPEC JOŽEF manufakturna trgovina Beltinci	TOMEČ JOŽEF trgovec Srednja Bistrica
HORVATH MATJAŠ gostilničar Lendava	FISTER ANTON trgovina z manufakturam Beltinci.	VUČKO MARTIN trgovec Dolnja Bistrica
PEKARNA LEONHARD Lendava	HORVAT LUDVIK gostilničar Beltinci	DOMA MARIJA trgovina Gornja Bistrica
NÉMETHY ŠTEFAN trgovina z mešanim blagom Lendava	ERJAVEC MARIJA dimnikarstvo Beltinci	ŽERDIN VERONA trgovina Žižki
Šiftar Karol manufakturna trgovina SOBOTA	PRELOG AUGUST mesar Beltinci	BATA D. D. posloyodja POJBIČ VIKTOR Lendava
DEUTSCH ALADAR gostilničar Lendava	SAPAČ LUDVIK gostilničar Beltinci	VUKAN LUDVIK gostilničar Lendava
WEISSENSTERN I. trgovec Lendava	DEČKO FRANJO pekarna Beltinci	TISKARNA BALKANYI LENDAVA
FOTO „BALKAN“ Lendava	GRUŠKOVNJAK DRAGO brivec Beltinci	POJBIČ KAREL gostilničar Lendava
KARDOŠ JANEZ gostilničar Lendava	OSTERC PETER trgovec Beltinci	NOVAK JURIJ trgovec Lendava
TOPLAK ŠTEFAN trgovina z mešanim blagom Lendava	BAUER SAMUEL gostilničar Črensovci	GUMILAR ANTON krojač Lendava
	KLEPEC KARL trgovec Črensovci	RAFFEL KAREL mesar Lendava

„HIZICKI DOMAČOJ“

Nemec Janez, Vaihingen, Nemčija. Prečastiti gospod urednik! Najprle se Vam prav pri srčno zahvalujem na rednom pošiljanji Novin, na štere že komaj čakam vsako nedelo, da je dobim do rok. Nadale vam nanznam, da bom tudi v novom leti naročnik Novin, pa tudi Marijin list mi pošlite. Naročnino vam bodo plačali moji domači. Zdaj pa sprimate, prečastiti gospod urednik, iskrene pozdrave. Želem vam milosti pune božične svetke od maloga Jezuška i srečno novo leto.

Ficko Vera, Grossteben, Nemčija. Prečastiti g. urednik! V imeni Jezuša i Matere Marije vas pozdravljam. Lepo se vam zahvalujem na rednom pošiljanji Novin i Marijinoga lista, ki so mi bili edina tolažba v tujini že dve leti i pol. Posebno veselje mi je bio Marijin list z Ogračekom, šteroga sam tak rada čtela. V njem sam najšla lepe navuke, po šterih sam ravnala svoje življenje. Marijo sam si zbrala za mater i tolažnico, ki mi je vsikdar pomagala. — V tujini človek lahko ostane dober samo te, če ma stalno dobro čtenje. To so bili meni vaši lepi listi, ki so me ohranili na dobroj poti. Posebna tolažba so mi bili te, kda sam po težko prestanoj operaciji ležala v bolnici. — Zato pa naj vam lübi Bog jezerokrat povrne vse vaše trüde, ki je mate z listami. On naj bo plačnik za vse vaše dobrote, ki je posebno nam izseljencom izkazüjete. Bog vas živi!

Horvat Terezija, Ferme de la Grande Madeleine. Častiti g. urednik! Naznamim vam, da sam poslala naročnino i da bom tudi prihodnje leto naročnica naših lepih krščanskih listov. Meni se v tujini ne godi slabo. Že sam

5 let pri ednom gospodi küharica i familija ne je mala, 18 do 20 lüdi je vsaki den. Zmes pa eše dosta drügo delam. Pa naj bo, ve sam hvala Bogi zdrava. K slüžbi božoj lahko idem vsaki svetek. G. urednik, lepo se vam zahvalim za redno pošiljanje listov. Želem vam vesele božične svetke i srečno novo leto. Pozdravim svojo rojstno ves Renkovci i drago dečico Tineka, Klarico i Jožeka, šterih že 7 let nesam vidla i ki so sirote, ar öce več nemajo, mati se pa mora mantrati v tujini, da jim zaslüzi krüh. Naj je mali Jezušek blagoslovi.

Rajbar Ana á Total — Bas. Velečastiti gospod! Iz srca se vam zahvalim na Novinaj i Marijinom listi. Tej lepi listi so nam izseljencom v velko tolažbo tü v tujini, posebno v tej žalostnij časaj. Tak se mi vidi, da sam doma, gda je čtem. Zdaj sam v novom mestil, god' se mi dobro. K božoj slüžbi lahko idem vsako nedelo, čeravno je cerkev daleč. V molitvi se vas spominam, naj vam bo dober Bog plačnik za vse dobrote, ki nam delite. On naj vam bo tüdi pomočnik pri vsem vašem dell. Zdaj vas pa lepo pozdravljam i vam želem vse dobro.

CENE

Jünci-biki od 3—4 25 Din, telice od 3—4 din, krave od 250—4 din, svinje debele 9 din, srednje 7 75 din za 1 kg žive teže. — Pšenca 170, ječmen 170, žito 150, oves 170, kukarca 160, graj 500, krumpiři 125, seno 125, slama 35 din, za 100 kg.

PENEZ

London 1 flint	174—218 Dm
Pariz 100 frankov	98—128
Newyork 100 dol	4423—5520
Nemška marka	14 20—14 40

Gospodarstvo.

Ing. M. Peternel, Lendava.

Zboljšanje naših kmetij.

Kmetovalcem v premislek!

Gnoj, kateri se uporablja, mora biti dobro dozorel. Če gnojimo s samo slamo, ne bo uspehal! Zato moramo gnoj na naših gnojiščih dobro stlačiti in ga politi večkrat z gnojnico. Tak gnoj bo postal masten in bo pravilno dozorel. Suh ali plesniv gnoj tudi ni dober. On skisa in kot tak, ne odgovarja, posebno ne za naše mokre ter slabe njive in travnike. Priporoča se gnoj, potem, ko se ga dobro stlači, tudi pokriti z 5—10 cm debelo plastjo zemlje, da ne ispuhti iz gnoja vse, kar je za rastline koristno in hranilno. Pozimi se vidi, kako se kadi iz gnoja. Vse hranljive snovi skoraj izhlapijo v zrak. Da to preprečite, dajte kmetovalci stlačen gnoj pokriti z malo zemlje, katero potem zvozite skupaj z gnojem na njive.

Več let že vodi kralj. banska uprava akcijo za napravo vzornih gnojišč. V lendavskem srezu je zgrajeno šele okoli 100 takih gnojišč. To pa, je še vse premalo. Vsak kmetovalec bi moral imeti vzorno gnojišče. Naprava gnojišča za 6—8 glav živine stane 1800—3000 Din. Pri današnjih prilikah si malokdo prištedi toliko v enem letu. Ako bi pa štedil dve ali tri leta, pa bi si prav lahko uredil cementno vzorno gnojišče, ki ostane za 50 do 100 let pri vsaki hiši brez popravila. Neki naš kmetovalec je izjavil, da so se mu stroški za zidavo gnojišča izplačali v treh letih. Kako? Vsako leto je dobil 20—30 voz gnoja več in 120 hl gnojnice, katere preje sploh nikoli ni mogel uporabiti. S tem gnojem in gnojnico je vse tako pognojil, da se mu je ves vloženi denar v zidavo tako hitro izplačal. Ko bo v vsaki vasi, vsaj pri vsaki peti, ali deseti hiši zgrajeno vzorno gnojišče, bodo naša polja boljše izgledala, pridelek na njih, pa bo tudi obilnejši. Ne z umetnimi gnojili, ampak z pravilnim postopanjem, z hlevskim gnojem bomo zboljšali in povečali naše prideleke! Zato naj bo, to novo leto, našim kmetovalcem leto, v katerem bodo pričeli zbirati denar, za ureditev vzornih gnojišč. Nasvete in načrte, kako si uredite ta gnojišča, dobite pri Vašem kmet. referentu na srezu.

Kako pa izgledajo naši travniki in pašniki? Vsemu so preje podobni, kot njim. Zamočvirjeni.

porastli s kislimi travami (šaš, ščavje, ločinka), mahom, grmovjem in negnojeni — nudijo slab temelj naši živinoreji. Ali se da pomagati?

Kako se doseže osuševanje travnikov smo spredaj omenili, namreč, da več posestnikov skupaj prosi za podporo banovine k osuševanju večjih površin zemljišč. Lani so se tako osuševalna dela vršila na Hotizi. Letos se bodo v Turnišču, Polani in Genterovcih. Torej vsem vasem bo s časom dana ta možnost.

Gospodinjstvo.

Najboljši liker za Silvestrov večer. Pol čaše palinke, pol čaše dobrega medu zmešaj, pa je liker gotov. Med preje stopiš, da bo tekoč.

Zelenjadna juha za zimo. Poreži zelene liste od zeljnatih glav. Kar je v sredi, to bo za zeljnato salato, ali za praženo zelje k mesu. A vse slabše zelene liste operi, pristavi velik lonc vode in zelene liste dolgo kuhaj. Potem naredi prežganje ali roštanje ali frigaš, zalij ga s to vodo od zelja in še kuhaj. Dolij mleka in naj nadalje vre. Zvečer ali še drugi dan, je mehko tudi listje, vse prevri in daj na mizo okusno zelje. Z. M.

Kontrola.

Že je več kak preveč guča i pisanja za kontrolo nad trgovinov, štera je tak nujno potrebna v državi, kak kaplica vode žejajočoj rastlini.

Sramota je to, da prosti ljudje moremo kazati na državo glodajočega črva i vij ga ne vidite i ga neščete vö skopati.

Za vse drügo je čas i se dela, samo kontrola nad trgovinov nemre prit. Razni zakoni i volilni zakon za stolčke se napravi, največša korupcija se pa ne popravi. Na priliko:

Trgovci z živinov delajo grozotne dobičke. Kúpüjajo govejo živino po 2—4 din/kg. žive teže i ka ne zvozijo v drügo državo, meso odavajo po 10—12 Din za kg. A gde je pa tekoža i. t. d., svinje kúpüjajo po 8 Din/kg. mrtve teže, gda v drügi krajji koštajo 10—11 75 Din. žive teže, Teoci koštajo pri nas 4 Din, v drügi krajji pa 7 Din. Ravno tak trgovci z belicami so potrlji ceno od 1 15 na 0 60 Din. Sadje je pri kmeti koštaló 0 60—1 Din. žel. franko na našoj državnoj meji v Nemško je plačano 4 Din, za kg. i eše letna premija do-

tičnomi trgovci za 16 jezero dinarav od naše mame „Prizada“, štera tak zna lepo zaslüžiti, a pristo ljudstvo se pa püsti merati niže, a živinsko ceno pa ne püsti više. Cilo se trgovci v našoj državi smejejo rekoč, da nega na sveti takše države, v šteroj bi se tak lahko trgovalo, kak v Jugoslaviji, čeravno mamó slovenskoga delegata v našoj mami „Prizadi“.

Glavna skrb maloga sadjara je to, da zapazi pri svojoj cepiki črvotočino, štero redi v dreva srđki glodajoči črv, da ga taki vniči.

To bi tüdi bila Vaša dužnost, da bi skrivance raznoga, kmeti potrebno blaga, navijaalce cen, špekulacijske trgovce z živinov vrgli pod strogo kontrolo. poiskali i maksimirali vse blago.

N. V. Kmet.

Službena naznanila

Sresko načelstvo v Lendavi.

Vsem občinom v sreзу!

Dne 18. jan. 1940 ob 9. uri dopolne se bo vršila pri tukajšnjem sreskem načelstvu javna licitacija zaplenjenega orožja in municije. Opozarjam vse reflektante oziroma licitante, da imajo pravico licitirati samo one osebe, ki bodo imele nabavno dovoljenje za nabavo orožja. Kdor hoče licitirati in v kolikor še nima nabavnega dovoljenja za nabavo orožja, naj si istega takoj preskrbi, ker se brez tega dovoljenja nikdo ne more udeležiti licitacije. Opozarjajo se reflektanti, da se nabavna dovoljenja ne bodo izdajala zadnje dneve pred licitacijo, zato naj si istega vsak pravočasno preskrbi. Prednje dostavljam radi znanja in razglasitve na krajevno običajen način.

Tečaji krajevnih kmečkih zvez.

Kmečka zveza iz Ljubljane bo s sodelovanjem kralj. banske uprave priredila v našem lendavskem okraju pri treh krajevnih kmečkih zvezah enodnevne strokovne kmetijske tečaje v mesecu januarju 1940 in to:

V pondeljek, dne 8. januarja 1940, v Vel. Polani v ljudski šoli od 8. do 18. ure,
v torek, dne 9. januarja na Hotizi v ljudski šoli od 8—13. ure,
V sredo, dne 10. januarja v Turnišču v prostorih posojilnice od 8 do 13. ure.

Predavalo se bo o vzreji mlade živine, o kulturno-socialnem življenju slov. kmeta ter o varovanju zdravja pri živini. Po predavanju se bo razvila debata, v kateri bodo dajali strokovnjaki vsa zahtevana potrebna navodila in nasvete.

Ker so ti tečaji zelo važni za naše kmetovalce, pozivamo vse člane kmečke zveze označenih krajevnih kmečkih zvez in druge kmetovalce, da se teh tečajev udeležijo polnoštevilno. Želeti bi bilo, da se teh predavanj vdeležijo tudi kmečke žene in dekleta.

Vallna jajca štajerskih kokoši za valenje spomladi 1940. bodo tudi letos dobavljale kmetovalcem občine s podporo kralj. banske uprave in sreskega kmetijskega odbora in to po znani ceni Din 0 50 za 1 komad. Šole in kmetijske organizacije naj zbrana naročila za vallna jajca dostavijo občinom do 20. jan. 1940. Ker se reja štajerske kokoši bolj isplača kot reja vseh drugih vrst kokoši, se poziva vse kmetovalce, da letos prično z rejo štajerske.

Sreski nač.: GRABRIJAN s. r.

Sresko načelstvo v M. Soboti.

Registracija motornih vozil se vrši, kakor vsako leto, tudi v letu 1940 v mesecu januarju. Lastniki motornih vozil prejmejo pri sreskem načelstvu prijavne pole, ki jih imajo taksiirati in vložiti do najkasneje 31. januarja 1940. Istočasno je tudi plačati takso za cestni fond.

Šoferske legitimacije je overiti pri sreskem načelstvu v času od 1. januarja do 28. februolja. Kdor bi prekoračil ta rok, zapade kazni. Istimako bo kaznovan oni, ki v smislu prvega odstavka ne bi vložil prijave do 31. januarja.

Opozarja se vse lastnike motornih vozil, da vozila, ki jih v letu 1940 ne nameravajo uporabljati, najkasneje do 31. 12. 1939 odjavijo pri pristojnem sreskem načelstvu.

Odjava je kolikovati z 10 din. kolkom ter istočasno izročiti prometno knjižico in tablice. Kdor do tega dne odjave ne izvrši, bö moral brezpogojno plačati vse takse, ki zapadejo v mesecu januarju.

Sreski načelnik: Dr. BRATINA.

Širite naše „Novine“.

Grački Villi:

Ob sinjem Jadranu.

O morje! ... Ko neskončno hrepenenje razlivaš se v daljavo pred menoj nemirno, vekovito bo življenje. a —

Prijatelj, lepo je Jadransko morje, ko z od sonca ožganih obal, opazuješ njegovo neizmerno življenje. Toda njegovega pravega časa ne bi doumel, ako se po njem vsaj enkrat ne bi popeljal in vsaj enkrat ne okopal v njegovih lepih i čistih globinah. Preden se torej posloviš od tega plavega vodovja in zastaviš korak novim krajem naproti, pojdi z mano na izlet v prelepi Rab.

Lep sončni dan lesketa nad Cerkvénico. Doli v pristanišču se že nemirno ziblje „Starčević“, kot da se ga že loteva popotna groznica. To je znak, da bo ladja kmalu zarezala peneče brazde v plavo gladino. Pospeši torej korak, da ti ne bi pred nosom ušla in te pustila na kopnem.

Ves zadihan prispeš na palubo. Prvič v življenju si na ladji in prvič na morju. Doslej si ga občudoval v pričah in pesmih, zdaj pa takorekoč stojiš na njegovi površini in zreš doli v njegove globočine. Nek poseben občutek te prevzema ob tem pr-

vem koraku na morje. Kot da se nekam bojiš, da se bo ladja zvrnila in te pokopala v temnih globinah morja. Toda ne boj se! Morje je danes dokaj mirno in se Ti ne bo ničesar zgodilo. Niti takoimenovanega „rigoroza“ — morskega izpita se ti danes ni bati. So pa dnevi, ko morje vznoji, valovi se začno igrati z ladjo ko z orehovo lupino. Zibljejo jo sem tja, neso po deset metrov visoko, jo potem spet spuščajo v brezno, ki se je pod ladjo odprlo. Valovi pljuskajo čez ladjo, pokrijejo tebe in vse kar te obdaja. K temu se pridruži še „revolucija“ v želodcu in takrat — uh, ni prijetno na morju. Bled kot stena se držiš krčevito za plot, nagibleš glavo čez ograjo, a peneči se valovi te po mili volji poljubljajo v blede lice.

Danes vsega tega morskega koncerta ne boš doživel. Morje je dokaj mirno in čuj — zvonec na ladji že opominja zamudne potnike, da pohite in prestopijo „mostič“, ki deli morje od kopnega. Potem se ladja strese, stroji začnejo delovati in beli parobrod zaozre šumeče brazde na sinji gladini. Stojiš na palubi in gledaš, kako se suha zemlja vedno bolj

odmika od tebe. Stroji so že zavzeli svojo stalno hitrost in pojejo enakomerno: „Pojd' z menoj, pojd' z menoj!“ Hladna jutranja sapica veje čez ladjo, zarezane brazde morja zamoklo šume, nad ladjo pa kroži neprestano jata galebóv kot zvesta straža, da se morskim potnikom nič ne zgodi. — Z desne strani te pozdravlja otok Krk, ki se zlasti v vedrih jutranjih urah ves blišči kot da je pokrit s snegom, ob levi pa se dviga mogočni Velebit kot stražna in neprodorna straža plavega Jadrana. Vse je to tako divno povezano med sabo in zveni v prijetno simfonijo, ki te potaplja v lepe in mehke sanje. Nehote ti se iz duše dvigne spev in zapoješ:

Barčica po morju plava
Drevesa se priklanljajo;
O le naprej, o le naprej,
Dokler je še vetra kej!

Med potjo do Raba se ladja večkrat ustavlja. Okolica postaja vse bolj nekam pusta in čemerna. Odmori pristančóv so kratki. Le v Senju, duhovnem središču Hrv. Primorja in negdajšnjem gnezdu slavni uskókov, se ladja mudi dalj časa. Mesto samo propada ter je samo

še simbol negdanje slave in razcvita. Nekoč je bil Senj edino ishodišče na plavi Jadran, pozneje pa so ga popolnoma ispodrinili Sušak, Split, Dubrovnik itd. Mesto kot da žaluje nad teškim izdajstvom, nad lepimi dnevi, ki bili so, a več jih ni. Svojo bol izraža v slovití burji, ki s tako potresno žalostjo zna zapeti svojo pesem nad Velebitom ...

Naš „Starčević“ kot da je sam občutil to bol starega Senja, zato nas je spet potegnil vena plavo gladino in mogočno zavriskal. Kot da je hotel reči: „Vi, ki ste z mano, ne bojte se. Pogledajte, kamorkoli se ozrete čez obzorje, povsod se nebo poljublja z morjem. Vso neskončno sinjemodro plan obsevajo sončni žarki, a nad njo diha sveži dan...“ Tako nam je drobil öce „Starčević“, potem pa še enkrat veselo zaukal. Vsi smo se sladko nasmejali. On pa je bil ponosen in vesel naše dobre volje in z dvakratno hitrostjo pognal stroje proti cilju, proti kralju cvetočih otokov — Rabu. Rab — naš mali Monte Carlo — se nam je oddaleč prismehljal naproti in s toplim vonjem južnega cvetja sprejel utrujene otroke.

(Dalje.)